

Version 260526

ORDLISTA

Fönster

A - B - D - E - F - G - H - I - K - L - M - P - S - T - U - V - Ö

A

Aluminiumbeklädnad – Utvändig beklädnad av aluminium som skyddar träfönster mot väder och minskar underhåll.

Aluminiumfönster – Fönster helt i aluminium.

Argon / argongas – Ädelgas som fyller isolerrutor för bättre värmeisolering.

B

Bottenhängt fönster – Fönster med gångjärn i nederkant, öppnas upp till för vädring.

Bröstning / bröstningshöjd – Den nedre täta eller delvis glasade delen av dörr eller fönster. Bröstningshöjden är avståndet från golvet till underkant fönster.

D

Distansprofil – Ram mellan glaset i en isolerruta.

Drevning – Isolering mellan karm och väggöppning vid montage.

Dreh-kipp / kipp-dreh (vrid-/tiltfönster) – Inåtgående fönster som kan öppnas både för vädring (tipp) och fullt (vrid).

Dörrblad – Den öppningsbara delen av en dörr.

E

Energifönster – Fönster med lågt U-värde (vanligen $\leq 1,2$ W/m²K).

Energiglas – Glas med lågemissionsbeläggning som minskar värmeförlust.

EI / EW / E – Brandklassningar som anger integritet (hur länge fönstret står emot brand) och isoleringsförmåga vid brand.

F

Fast fönster / fast karm – Fönster utan öppningsbar del.

Fingerskarvning – Sammanfogning av trä för rakare och stabilare material.

Fyllning – Tät del som ersätter glas, ofta i nedre delen av dörrar.

Fönsterbåge – Den öppningsbara delen av ett fönster. Den understa vågräta delen kallas bågbottenstycke och den översta vågräta delen kallas bågöverstycke.

Fönstermärkning – Märkning som redovisar fönstrets egenskaper och certifieringar.

G

g-värde – Mått på hur mycket solvärme som släpps igenom glaset (%).

Glaslist – List som håller glaset på plats i båge eller karm.

Glaskassett / isolerruta – Förseglad enhet med två eller tre glas.

H

Härdat glas – Säkerhetsglas som splittras i små ofarliga bitar vid brott.

I

Isolerglas – Minst två glas sammanfogade med distans.

K

Kallras – Nedkyld luft som faller längs fönstrens insida vid dålig isolering.

Karm – Den fasta ramen där båge eller glas monteras. Yttermåttan anges som karmyttermått och anges alltid som bredden gånger höjden.

Karmhylsa – Justerbar infästning som förenklar montage.

Kopplat fönster – Fönster med separata inner- och ytterbågar. Antingen består den ena bågen av ett eller två glas. 2+1 fönster har en isolerande del som består av två glas. Den isolerande delen kan bytas mot en

båge som består av en tvåglas isolerkassett, vanligen i innerbågen. Äldre kopplade fönster har bara enkelglas 1+1 fönster. Det finns även 1+1+1 kopplade glas.

L

Laminerat glas – Glas med plastfolie sammanlimmad med glaset för personsäkerhet och ljuddämpning.

Ljudreduktion (R_w, R_{w+C}, R_{w+Ctr}) – Mått i dB för hur mycket ljud som dämpas, indexen w, w+C resp w+Ctr syftar på olika delar av ljudspektrat.

LT-värde – Ett värde som anger ljustransmission, alltså andelen synligt ljus. Anges i procent.

Luft – Fönsterluft är ett begrepp som syftar på antalet öppningsbara delar i fönstret. Ett fönster kan ha flera luft.

Lågemissionsglas – Glas med beläggning som reflekterar värmestrålning.

M

Mittpost / mittstycke – Lodrät del som delar fönsterbågar.

Modulmått – Standardiserat måttssystem, 1 modul = 100 mm, inklusive montageutrymme om normalt 15–20 mm. Ett fönster med modulmått 5*10 M har yttermått ca 480 mm*980 mm.

P

Personsäkert glas – Glas som inte ger farliga skärvor (laminerat eller härdat).

PVC-fönster / plastfönster – Fönster av plast.

S

Sidoljus – Smala fönster bredvid dörrar.

Sidhängt fönster – Fönster med gångjärn på sidan.

Spaltventil – Inbyggd ventil för kontrollerad lufttillförsel.

Spanjolett – Låsningsbeslag för fönster och dörrar.

Spröjs – Lister som delar in glaset i mindre delar visuellt eller konstruktivt.

T

Träfönster – Fönster där karm och båge är av trä, ofta fingerskarvat.

Treglasfönster – Fönster med tre glas i isolerruta.

Tvärpost – Vågrät del som delar fönstret.

U

U-värde – Mått på värmegenomgång; lägre värde = bättre isolering (W/m^2K). Ett energieffektivt fönster har U_w -värde på 1,0 eller lägre. Det finns olika sätt att ange U-värde:

- U_g anger U-värde för glaset.
- U_f anger U-värde för karm.
- U_w anger U-värde för hela fönstret.

Utåtgående fönster – Fönster där bågen öppnas utåt.

V

Vakuumsruta – en tunn, hermetiskt förseglad, isolerruta där luft eller gas ersatts av vakuum. Glasen ligger på ett avstånd om ca 0,2 mm och hålls isär av små distanskulor placerade på ett jämnt avstånd över hela rutan. Genom att ett av glasen har en lågemissionsbeläggning och utrymmet mellan glasen saknar luft får rutan mycket låga energiförluster och kan ersätta enkelglas.

Vikdörr / vikparti – Flera dörrblad som kan vikas åt sidan för stor öppning.

Vridfönster – Fönster som kan roteras upp till 180° för enkel putsning.

Vrid-/tiltfönster (dreh-kipp / kipp-dreh)– Inåtgående fönster som kan öppnas både för vädring (tipp) och fullt (vrid).

Ö

Överkantshängt fönster – Fönster med gångjärn i överkant, vanligt i källare.

Överljus – Fönster placerat ovanför dörr eller skjutparti.

Illustration över fönstrets beståndsdelar

Fönstret på bilden har vad man kallar fyra luft.

Det innebär att fönstret har fyra delar som skiljs åt av tvär- eller mittposter.

Illustration:
[holger.ellgaard/wikimedia commons](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Holger_ellgaard_fenster.jpg)

